Algoritmedesign

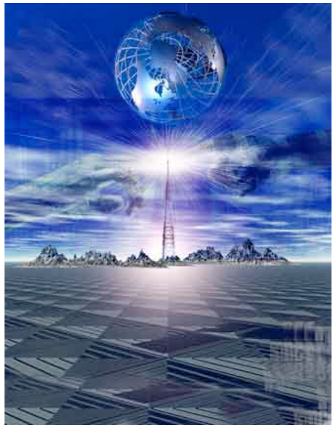

1

Den grådige metode

2

Den grådige metode

- Et problem løses ved at foretage en række beslutninger
- Beslutningerne træffes en ad gangen i en eller anden rækkefølge
- Hver beslutning er baseret på et grådighedskriterium
- Når en beslutning er truffet, ændres den (sædvanligvis) ikke senere

3

Den grådige metode

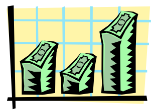

Den **grådige metode** er et generelt paradigme til algoritmedesign, der bygger på følgende to elementer:

- **Konfigurationer**: forskellige sæt af værdier, der skal findes
- **Objektfunktion**: en score knyttet til konfigurationerne, som vi ønsker at maksimere eller minimere

Metoden virker bedst, når den anvendes på problemer, der har **grådigt-valg-egenskaben**:

> En *globalt* optimal løsning kan altid findes ved en række *lokale* forbedringer ud fra en startkonfiguration

4

Møntveksling

Problem: Et beløb, der skal opnås, og en samling mønter, der kan bruges for at opnå dette beløb

Konfiguration: Det beløb, der endnu mangler at blive givet til kunden, plus de mønter, der allerede er givet

Objektfunktion: Antallet af mønter (skal minimeres)

Grådig metode: Benyt altid den størst mulige mønt

Eksempel 1: Mønterne er 1, 5, 10 og 25 cent

Har grådigt-valg-egenskaben. Intet beløb over 25 cent kan opnås med et minimalt antal mønter uden brug af 25-cent mønten (tilsvarende for beløb under 25 cent, men over 10 cent, og beløb under 10 cent men, over 5 cent)

Eksempel 2: Mønterne er 1, 5, 10, 21 og 25 cent

Har ikke grådigt-valg-egenskaben. Beløbet 42 cent opnås bedst med to 21 cent mønter, men den grådige algoritme giver en løsning med 5 mønter (hvilke?)

Det fraktionelle rygsækproblem

Givet: En mængde $\boldsymbol{S}$ af $\boldsymbol{n}$ emner, hvor hvert emne $\boldsymbol{i}$ har

$\boldsymbol{b_i}$ - en positiv nytteværdi (benefit)

$\boldsymbol{w_i}$ - en positiv vægt (weight)

Mål: Vælg emner med maksimal samlet nytteværdi, men med samlet vægt på højst $\boldsymbol{W}$

Hvis det er muligt at tage vilkårlige brøkdele af emnerne, er der tale om **det fraktionelle rygsækproblem**

- Lad $\boldsymbol{x_i}$ betegne den mængde, vi tager af emnet $\boldsymbol{i}$ ($0 \le \boldsymbol{x_i} \le \boldsymbol{w_i}$)
- **Mål:** Maksimer $\sum_{i \in S} b_i (x_i / w_i)$
- **Begrænsning**: $\sum_{i \in S} x_i \le W$

Eksempel

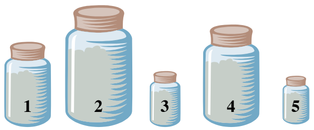

Emner:	1	2	3	4	5
Vægt:	4 ml	8 ml	2 ml	6 ml	1 ml
Nytteværdi:	12 kr	32 kr	40 kr	30 kr	50 kr
Værdi: (kr per ml)	3	4	20	5	50

10 ml

"rygsæk"

Løsning:
- 1 ml af 5
- 2 ml af 3
- 6 ml af 4
- 1 ml af 2

Algoritme for det fraktionelle rygsækproblem

Grådigt valg: Tag altid det emne, der har størst **værdi** (forholdet imellem nytteværdi og vægt)

$$\sum_{i \in S} b_i (x_i / w_i) = \sum_{i \in S} (b_i / w_i) x_i$$

Køretid: $\boldsymbol{O}(n \log n)$. Hvorfor?

Korrekthed: Antag, at der en bedre løsning, d.v.s. der findes et emne $\boldsymbol{i}$ med højere værdi end et valgt emne $\boldsymbol{j}$ ($\boldsymbol{x_j} > 0$ og $\boldsymbol{v_i} > \boldsymbol{v_j}$), men hvor $\boldsymbol{x_i} < \boldsymbol{w_i}$. Hvis vi erstatter noget af $\boldsymbol{j}$ med noget af $\boldsymbol{i}$, kan vi opnå en bedre løsning. Hvor meget af emne $\boldsymbol{i}$ kan vi erstatte uden at ændre den samlede vægt?
Svar: $\min\{\boldsymbol{w_i} - \boldsymbol{x_i}, \boldsymbol{x_j}\}$

```
Algorithm fractionalKnapsack(S, W)
    Input: set S of items with benefit
        b_i and weight w_i; max. weight W
    Output: amount x_i of each item i
        to maximize benefit with weight
        at most W
    for each item i in S do
        x_i ← 0
        v_i ← b_i / w_i          {value}
    w ← 0                        {total weight}
    while w < W do
        remove item i with highest v_i
        x_i ← min{w_i , W - w}
        w ← w + x_i
```

Planlægning af opgaver

Givet: en mængde *T* af opgaver (tasks), der hver har
et starttidspunkt, s_i
et sluttidspunkt, f_i (hvor $s_i < f_i$)

Mål: Udfør alle opgaverne ved brug af så få maskiner som muligt

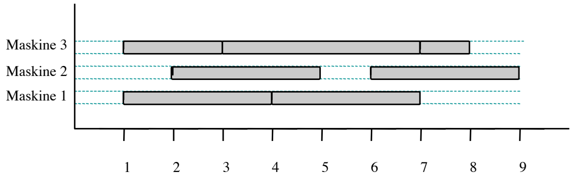

Algoritme til opgaveplanlægning

Grådigt valg: ordn opgaverne efter deres starttidspunkt og brug så få maskiner som muligt med denne rækkefølge

Køretid: $O(n \log n)$. Hvorfor?

Korrekthed: Antag, at der findes en bedre plan, d.v.s. algoritmen finder en løsning med m maskiner, men der findes en løsning med m-1 maskiner.

Lad m være den sidste maskine, der allokeres af algoritmen, og lad i være den første opgave, der udføres på denne maskine. Opgave i må være i konflikt med m-1 andre opgaver.

Der findes derfor ingen plan med kun m-1 maskiner.

Algorithm *taskSchedule*(***T***)
  Input: set T of tasks with start time s_i and finish time f_i
  Output: non-conflicting schedule with minimum number of machines
  $m \leftarrow 0$ {no. of machines}
  while *T is not empty* **do**
    remove task i with smallest s_i
    if *there's a machine j for i* **then**
      schedule i on machine j
    else
      $m \leftarrow m + 1$
      schedule i on machine m

Eksempel

Givet: en mængde *T* af opgaver (tasks), der hver har
et starttidspunkt, s_i
et sluttidspunkt, f_i (hvor $s_i < f_i$)
[1,4], [1,3], [2,5], [3,7], [4,7], [6,9], [7,8] (ordnet efter starttidspunkt)

Mål: Udfør alle opgaverne ved brug af så få maskiner som muligt

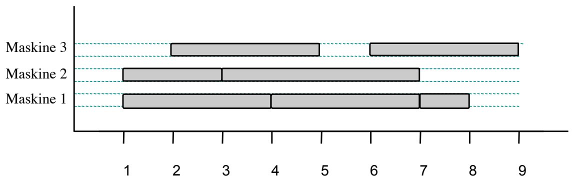

Del-og-hersk

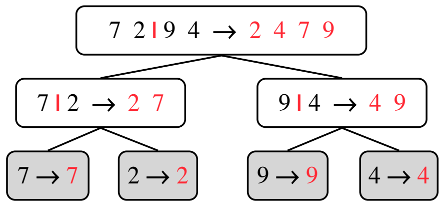

Del-og-hersk

Del-og-hersk er et generelt paradigme til algoritmedesign

Del: opdel inddata S i to eller flere disjunkte delmængder, S_1, S_2, ...

Løs: løs delproblemerne rekursivt

Hersk: kombiner løsningerne for S_1, S_2, ... til en løsning for S

Basistilfældet for rekursionen er delproblemer af "tilpas lille" størrelse

Analyse kan foretages ved hjælp af **rekursionsligninger**

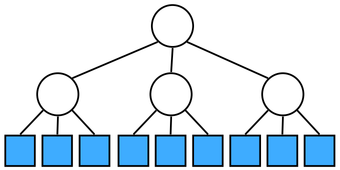

Merge-sort (tilbageblik)

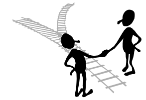

Merge-sort på en input-sekvens S med n elementer består at tre trin:

Del: opdel S i to sekvenser, S_1 og S_2, hver med cirka n/2 elementer

Løs: sorter rekursivt S_1 og S_2

Hersk: flet S_1 og S_2 til en sorteret sekvens

Algorithm *mergeSort*(S, C)
  Input sequence S with n elements, comparator C
  Output sequence S sorted according to C
  if $S.size() > 1$
    $(S_1, S_2) \leftarrow$ ***partition***$(S, n/2)$
    mergeSort(S_1, C)
    mergeSort(S_2, C)
    $S \leftarrow$ ***merge***(S_1, S_2)

Analyse med rekursionsligninger

Hersk-trinet i merge-sort består i fletning af to sorterede sekvenser, hver med n/2 elementer

Hvis der benyttes en hægtet liste, kan det gøres med højst bn skridt for en konstant værdi b

Basistilfældet bruger højst b skridt

Hvis $T(n)$ betegner køretiden for merge-sort, har vi:

$$T(n) = \begin{cases} b & \text{hvis } n < 2 \\ 2T(n/2) + bn & \text{hvis } n \geq 2 \end{cases}$$

Vi kan derfor analysere køretiden for merge-sort ved at finde en løsning på **lukket form** for denne ligning (d.v.s. en løsning, hvor $T(n)$ kun forekommer på venstre side af lighedstegnet)

Iterativ substitution

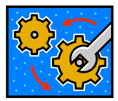

Ved teknikken **iterativ substitution** anvender vi gentagne gange rekursionsligningen på sig selv for at finde et mønster:

$$\begin{aligned} T(n) &= 2T(n/2) + bn \\ &= 2(2T(n/2^2) + b(n/2)) + bn \\ &= 2^2T(n/2^2) + 2bn \\ &= 2^3T(n/2^3) + 3bn \\ &= 2^4T(n/2^4) + 4bn \\ &= \ldots \\ &= 2^iT(n/2^i) + ibn \end{aligned}$$

Basistilfældet indtræffer, når $2^i = n$, d.v.s. $i = \log n$

$$T(n) = bn + bn\log n$$

Vi kan derfor konkludere, at $T(n)$ er $O(n \log n)$

Rekursionstræ

Tegn rekursionstræet for rekursionsligningen og led efter et mønster:

$$T(n) = \begin{cases} b & \text{hvis } n < 2 \\ 2T(n/2) + bn & \text{hvis } n \geq 2 \end{cases}$$

dybde	kald	størrelse	tid
0	1	***n***	***bn***
1	2	***n***/2	***bn***
i	2^i	***n***/2^i	***bn***
…	…	…	…

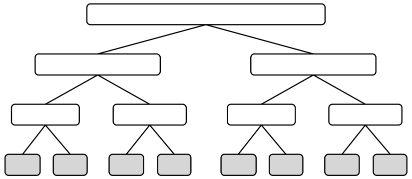

Samlet tid = ***bn*** + ***bn*** log ***n***
(sidste niveau plus alle foregående niveauer)

Gæt-og-test-metoden

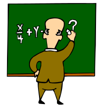

Ved gæt og test-metoden gætter vi på en lukket form og prøver at bevise, at den er sand ved hjælp af induktion:

$$T(n) = \begin{cases} b & \text{hvis } n < 2 \\ 2T(n/2) + bn\log n & \text{hvis } n \geq 2 \end{cases}$$

Gæt: $T(n) < cn \log n$

$$\begin{aligned} T(n) &= 2T(n/2) + bn\log n \\ &< 2(c(n/2)\log(n/2)) + bn\log n \\ &= cn(\log n - \log 2) + bn\log n \\ &= cn\log n - cn + bn\log n \end{aligned}$$

Forkert: vi kan ikke vise, at udtrykket i den sidste linje er mindre end $cn \log n$

Gæt-og-test-metoden (del 2)

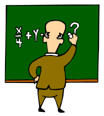

$$T(n) = \begin{cases} b & \text{hvis } n < 2 \\ 2T(n/2) + bn\log n & \text{hvis } n \geq 2 \end{cases}$$

Gæt 2: $T(n) < cn \log^2 n$

$$\begin{aligned} T(n) &= 2T(n/2) + bn\log n \\ &< 2(c(n/2)\log^2(n/2)) + bn\log n \\ &= cn(\log n - \log 2)^2 + bn\log n \\ &= cn\log^2 n - 2cn\log n + cn + bn\log n \\ &\leq cn\log^2 n \end{aligned}$$

hvis $c > b$

Så $T(n)$ er $O(n \log^2 n)$

For at bruge denne metode skal man være god til at gætte og god til at føre induktionsbeviser

Mestermetoden

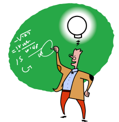

Mange del-og-hersk rekursionsligninger har formen

$$T(n) = \begin{cases} c & \text{hvis } n < d \\ aT(n/b) + f(n) & \text{hvis } n \geq d \end{cases}$$

Mestersætningen:

1. $f(n)$ er $O(n^{\log_b a - \varepsilon}) \Rightarrow T(n)$ er $\Theta(n^{\log_b a})$
2. $f(n)$ er $\Theta(n^{\log_b a} \log^k n) \Rightarrow T(n)$ er $\Theta(n^{\log_b a} \log^{k+1} n)$
3. $f(n)$ er $\Omega(n^{\log_b a + \varepsilon}) \Rightarrow T(n)$ er $\Theta(f(n))$
   forudsat $\exists \delta < 1: af(n/b) \leq \delta f(n)$ for $n \geq d$

Mestermetoden, eksempel 1

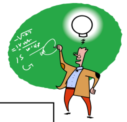

Form

$$T(n) = \begin{cases} c & \text{hvis } n < d \\ aT(n/b) + f(n) & \text{hvis } n \geq d \end{cases}$$

Mestersætningen:

1. $f(n)$ er $O(n^{\log_b a - \varepsilon}) \Rightarrow T(n)\ er\ \Theta(n^{\log_b a})$
2. $f(n)$ er $\Theta(n^{\log_b a} \log^k n) \Rightarrow T(n)\ er\ \Theta(n^{\log_b a} \log^{k+1} n)$
3. $f(n)$ er $\Omega(n^{\log_b a + \varepsilon}) \Rightarrow T(n)\ er\ \Theta(f(n))$

   forudsat $\exists \delta < 1 : af(n/b) \leq \delta f(n)\ for\ n \geq d$

Eksempel:

$$T(n) = 4T(n/2) + n$$

Løsning: $\log_b a = 2$. Tilfælde 1 siger, at $T(n)$ er $\Theta(n^2)$

Mestermetoden, eksempel 2

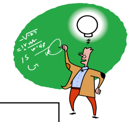

Form

$$T(n) = \begin{cases} c & \text{hvis } n < d \\ aT(n/b) + f(n) & \text{hvis } n \geq d \end{cases}$$

Mestersætningen:

1. $f(n)$ er $O(n^{\log_b a - \varepsilon}) \Rightarrow T(n)\ er\ \Theta(n^{\log_b a})$
2. $f(n)$ er $\Theta(n^{\log_b a} \log^k n) \Rightarrow T(n)\ er\ \Theta(n^{\log_b a} \log^{k+1} n)$
3. $f(n)$ er $\Omega(n^{\log_b a + \varepsilon}) \Rightarrow T(n)\ er\ \Theta(f(n))$

   forudsat $\exists \delta < 1 : af(n/b) \leq \delta f(n)\ for\ n \geq d$

Eksempel:

$$T(n) = 2T(n/2) + n \log n$$

Løsning: $\log_b a = 1$. Tilfælde 2 siger, at $T(n)$ er $\Theta(n \log^2 n)$

Mestermetoden, eksempel 3

Form

$$T(n) = \begin{cases} c & \text{hvis } n < d \\ aT(n/b) + f(n) & \text{hvis } n \geq d \end{cases}$$

Mestersætningen:

1. $f(n)$ er $O(n^{\log_b a - \varepsilon}) \Rightarrow T(n)\ er\ \Theta(n^{\log_b a})$
2. $f(n)$ er $\Theta(n^{\log_b a} \log^k n) \Rightarrow T(n)\ er\ \Theta(n^{\log_b a} \log^{k+1} n)$
3. $f(n)$ er $\Omega(n^{\log_b a + \varepsilon}) \Rightarrow T(n)\ er\ \Theta(f(n))$

   forudsat $\exists \delta < 1 : af(n/b) \leq \delta f(n)\ for\ n \geq d$

Eksempel:

$$T(n) = T(n/3) + n \log n$$

Løsning: $\log_b a = 0$. Tilfælde 3 siger, at $T(n)$ er $\Theta(n \log n)$

Mestermetoden, eksempel 4

Form

$$T(n) = \begin{cases} c & \text{hvis } n < d \\ aT(n/b) + f(n) & \text{hvis } n \geq d \end{cases}$$

Mestersætningen:

1. $f(n)$ er $O(n^{\log_b a - \varepsilon}) \Rightarrow T(n)\ er\ \Theta(n^{\log_b a})$
2. $f(n)$ er $\Theta(n^{\log_b a} \log^k n) \Rightarrow T(n)\ er\ \Theta(n^{\log_b a} \log^{k+1} n)$
3. $f(n)$ er $\Omega(n^{\log_b a + \varepsilon}) \Rightarrow T(n)\ er\ \Theta(f(n))$

   forudsat $\exists \delta < 1 : af(n/b) \leq \delta f(n)\ for\ n \geq d$

Eksempel:

$$T(n) = 8T(n/2) + n^2$$

Løsning: $\log_b a = 3$. Tilfælde 1 siger, at $T(n)$ is $\Theta(n^3)$

Mestermetoden, eksempel 5

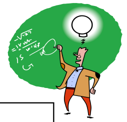

Form

$$T(n) = \begin{cases} c & \text{hvis } n < d \\ aT(n/b) + f(n) & \text{hvis } n \ge d \end{cases}$$

Mestersætningen:

1. $f(n)$ er $O(n^{\log_b a - \varepsilon}) \Rightarrow T(n)$ er $\Theta(n^{\log_b a})$
2. $f(n)$ er $\Theta(n^{\log_b a} \log^k n) \Rightarrow T(n)$ er $\Theta(n^{\log_b a} \log^{k+1} n)$
3. $f(n)$ er $\Omega(n^{\log_b a + \varepsilon}) \Rightarrow T(n)$ er $\Theta(f(n))$

   forudsat $\exists \delta < 1 : af(n/b) \le \delta f(n)$ for $n \ge d$

Eksempel:

$$T(n) = 9T(n/3) + n^3$$

Løsning: $\log_b a = 3$. Tilfælde 3 siger, at $T(n)$ is $\Theta(n^3)$

Mestermetoden, eksempel 6

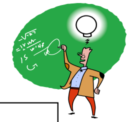

Form

$$T(n) = \begin{cases} c & \text{hvis } n < d \\ aT(n/b) + f(n) & \text{hvis } n \ge d \end{cases}$$

Mestersætningen:

1. $f(n)$ er $O(n^{\log_b a - \varepsilon}) \Rightarrow T(n)$ er $\Theta(n^{\log_b a})$
2. $f(n)$ er $\Theta(n^{\log_b a} \log^k n) \Rightarrow T(n)$ er $\Theta(n^{\log_b a} \log^{k+1} n)$
3. $f(n)$ er $\Omega(n^{\log_b a + \varepsilon}) \Rightarrow T(n)$ er $\Theta(f(n))$

   forudsat $\exists \delta < 1 : af(n/b) \le \delta f(n)$ for $n \ge d$

Eksempel:

$T(n) = T(n/2) + 1$ (binær søgning)

Løsning: $\log_b a = 0$. Tilfælde 2 siger, at $T(n)$ is $\Theta(\log n)$

Mestermetoden, eksempel 7

Form

$$T(n) = \begin{cases} c & \text{hvis } n < d \\ aT(n/b) + f(n) & \text{hvis } n \ge d \end{cases}$$

Mestersætningen:

1. $f(n)$ er $O(n^{\log_b a - \varepsilon}) \Rightarrow T(n)$ er $\Theta(n^{\log_b a})$
2. $f(n)$ er $\Theta(n^{\log_b a} \log^k n) \Rightarrow T(n)$ er $\Theta(n^{\log_b a} \log^{k+1} n)$
3. $f(n)$ er $\Omega(n^{\log_b a + \varepsilon}) \Rightarrow T(n)$ er $\Theta(f(n))$

   forudsat $\exists \delta < 1 : af(n/b) \le \delta f(n)$ for $n \ge d$

Eksempel:

$T(n) = 2T(n/2) + \log n$ (hob-konstruktion)

Løsning: $\log_b a = 1$. Tilfælde 1 siger, at $T(n)$ is $\Theta(n)$

Iterativt "bevis" for mestersætningen

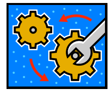

Ved hjælp af iterativ substitution findes et mønster:

$$\begin{aligned} T(n) &= aT(n/b) + f(n) \\ &= a(aT(n/b^2)) + f(n/b)) + bn \\ &= a^2T(n/b^2) + af(n/b) + f(n) \\ &= a^3T(n/b^3) + a^2f(n/b^2) + af(n/b) + f(n) \\ &= \ldots \\ &= a^{\log_b n}T(1) + \sum_{i=0}^{(\log_b n)-1} a^i f(n/b^i) \\ &= n^{\log_b a}T(1) + \sum_{i=0}^{(\log_b n)-1} a^i f(n/b^i) \end{aligned}$$

Vi skelner imellem tre tilfælde:

1. Det første led i summen er dominerende
2. Ledene i summationen er lige dominerende
3. Summationen er en kvotientrække

Heltalsmultiplikation

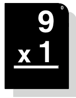

Algoritme: Multiplicer to n-bit heltal I og J

- Opdeling: Opsplit I og J i højordens- og lavordens-bits:

$$I = I_h 2^{n/2} + I_l$$
$$J = J_h 2^{n/2} + J_l$$

I_h	I_l
J_h	J_l

- Vi kan så bestemme $I*J$ ved at multiplicere delene og addere:

$$I*J = (I_h 2^{n/2} + I_l)*(J_h 2^{n/2} + J_l)$$
$$= I_h J_h 2^n + I_h J_l 2^{n/2} + I_l J_h 2^{n/2} + I_l J_l$$

- $T(n) = 4T(n/2) + cn$, hvilket medfører, at $T(n)$ er $\Theta(n^2)$
- Men det er ikke bedre end den algoritme, vi lærte i skolen

Forbedret algoritme

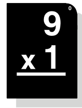

Algoritme: Multiplicer to n-bit heltal I og J

- Opdeling: Opsplit I og J i højordens- og lavordens-bits:

$$I = I_h 2^{n/2} + I_l$$
$$J = J_h 2^{n/2} + J_l$$

I_h	I_l
J_h	J_l

- Der findes en anden måde at multiplicere delene:

$$I*J = I_h J_h 2^n + [(I_h - I_l)(J_l - J_h) + I_h J_h + I_l J_l] 2^{n/2} + I_l J_l$$
$$= I_h J_h 2^n + [(I_h J_l - I_l J_l - I_h J_h + I_l J_h) + I_h J_h + I_l J_l] 2^{n/2} + I_l J_l$$
$$= I_h J_h 2^n + (I_h J_l + I_l J_h) 2^{n/2} + I_l J_l$$

- $T(n) = 3T(n/2) + cn$, hvilket medfører, at $T(n)$ er $\Theta(n^{\log_2 3})$
- $T(n)$ er $\Theta(n^{1.585})$

$\boxed{\text{Med FFT kan opnås en } \Theta(n \log n) \text{ algoritme}}$

Dynamisk programmering

Dynamisk programmering

Del-og-hersk (top-til-bund, top-down):
For at løse et stort problem deles problemet op i mindre delproblemer, der løses uafhængigt af hinanden

Dynamisk programmering (bund-til-top, bottom-up):
For at løse et stort problem løses <u>alle</u> mindre delproblemer, og deres løsninger gemmes og benyttes til at løse større problemer.
Således fortsættes, indtil problemet er løst

Betegnelsen stammer fra operationsanalysen, hvor "programmering" benyttes om *formulering* af et problem, således at en bestemt metode kan anvendes

Moderne definition

Dynamisk programmering:
Bund-til-top implementering af rekursive programmer med overlappende delproblemer

Top-til-bund implementering er dog også mulig

Dynamisk programmering er baseret på følgende simple princip:

Undgå at gentage beregninger

Beregning af Fibonacci-tal

(Fibonacci, 1202)

F(n) = F(n-1) + F(n-2) for n >= 2
F(0) = 0
F(1) = 1

0	0
1	1
2	1
3	2
4	3
5	5
6	8
7	13
8	21
9	34

10	55
11	89
12	144
13	233
14	377
15	610
16	987
17	1597
18	2584
19	4181

20	6765
21	10946
22	17711
23	28657
24	46368
25	75025
26	121393
27	196418
28	317811
29	514229

Talrækken vokser eksponentielt:
F(n)/F(n-1) går imod 1.618... (det gyldne snit = $(1+\sqrt{5})/2$)

Top-til-bund-tilgang

```
int F(int n) {
    return n <= 1 ? n : F(n-1) + F(n-2);
}
```

Simpel, men meget ineffektiv
Antallet af kald, $C(n)$, tilfredsstiller rekursionsligningerne
$C(n) = C(n\text{-}1) + C(n\text{-}2) + 1$,
$C(1) = C(0) = 1$
som har løsningen $C(n) = F(n{+}2) + F(n\text{-}1) - 1$.
$C(n)$ er altså større end det Fibonacci-tal, der skal beregnes!

Ineffektiviteten skyldes, at de samme delproblemer løses mange gange

F.eks. F(9) = F(8) + F(7) = F(7) + F(6) + F(7) =
F(6) + F(5) + F(6) + F(6) + F(5)

Undgå genberegninger

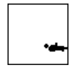

(benyt "caching")

Vedligehold en tabel (indiceret ved parameterværdien) indeholdende
* 0, hvis den rekursive metode endnu ikke er kaldt med denne parameterværdi
* ellers det resultat, der skal returneres

Første kald af metoden for en given parameterværdi: beregn som før, men gem desuden resultatet
Efterfølgende kald med samme parameterværdi: returner resultatet fra det første kald

```
int F(int n) {
    if (Fknown[n] != 0)
        return Fknown[n];
    int r = n <= 1 ? n : F(n-1) + F(n-2);
    Fknown[n] = r;
    return r;
}
```

Effektivitetsforbedring

Simpel rekursiv metode: F(9)

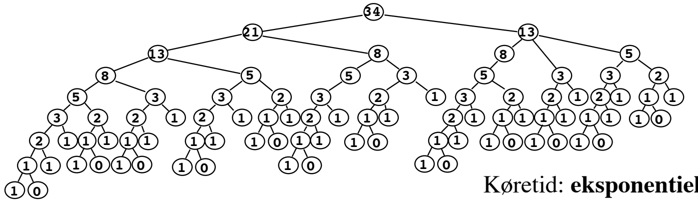

Køretid: **eksponentiel**

Husk kendte resultater:

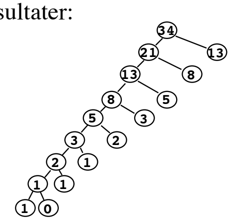

Køretid: **lineær**

Bund-til-top-tilgang

Dynamisk programmering (traditionel):

* Tabellæg løsningerne til delproblemerne
* Opbyg tabellen i stigende orden af problemstørrelse
* Benyt gemte løsninger til at bestemme nye løsninger

Eksempel: Dynamisk programmering til beregning af Fibonacci-tal:

```
F[0] = 0; F[1] = 1;
for (i = 2; i <= n; i++)
    F[i] = F[i-1] + F[i-2];
```

Tidsforbruget er lineært

Optimal møntveksling

Udbetal et beløb i mønter, således at antallet af mønter er minimalt

Eksempel:

Hvis beløbet skal udbetales i amerikanske cents, kan mønterne 1-, 5-, 10- og 25-cent benyttes
Veksling af 63 cents kan da foretages med **6** mønter, nemlig **to** 25-cent, **en** 10-cent og **tre** 1-cent

For disse mønter vil en **grådig** algoritme altid give en optimal løsning
Men hvis der indføres en 21-cent-mønt, virker denne metode ikke

Top-til-bund-løsning

Beregn for hver mønt det minimale antal mønter, der kan benyttes til at veksle det resterende beløb. Tag minimum

```
int[] coins = {1, 5, 10, 21, 25};
```

```
int makeChange(int change) {
    if (change == 0)
        return 0;
    int min = Integer.MAX_VALUE;
    for (int i = 0; i < coins.length; i++)
        if (change >= coins[i])
            min = Math.min(min,
                           1 + makeChange(change - coins[i]));
    return min;
}
```

Benyt **ikke** denne algoritme! Eksponentielt tidsforbrug.
Undgå genberegninger.

Genbrug kendte løsninger

```
int makeChange(int change) {
    if (change <= 0)
        return 0;
    if (minKnown[change] > 0)
        return minKnown[change];
    int min = Integer.MAX_VALUE;
    for (int i = 0; i < coins.length; i++)
        if (change >= coins[i])
            min = Math.min(min,
                  1 + makeChange(change - coins[i]));
    minKnown[change] = min;
    return min;
}
```


Udskrivning af mønterne i en optimal veksling

Gem i en tabel, **`lastCoin`**, for ethvert beløb den sidst valgte mønt i en optimal veksling af beløbet

```
while (change > 0) {
    System.out.println(lastCoin[change]);
    change -= lastCoin[change];
}
```



```
int makeChange(int change) {
    if (change <= 0)
        return 0;
    if (minKnown[change] > 0)
        return minKnown[change];
    int min = Integer.MAX_VALUE, minCoin = 0;
    for (int i = 0; i < coins.length; i++)
        if (change >= coins[i]) {
            int m = 1 + makeChange(change - coins[i]);
            if (m < min)
              { min = m; minCoin = coins[i]; }
        }
    lastCoin[change] = minCoin;
    minKnown[change] = min;
    return min;
}
```


Bund-til-top-løsning

(uden rekursion)

Brug fundne løsninger til at bestemme den næste løsning

```
int makeChange(int change) {
    minKnown[0] = 0;
    for (int c = 1; c <= change; c++) {
        int min = Integer.MAX_VALUE;
        for (int i = 0; i < coins.length; i++)
            if (c >= coins[i])
                min = Math.min(min,
                      1 + minKnown[change - coins[i]]);
        minKnown[c] = min;
    }
    return minKnown[change];
}
```

Køretiden er proportional med **`change*coins.length`**

Matrix-kædeprodukter

Dynamisk programmering er et generelt paradigme til algoritmedesign

Matrixmultiplikation:

- ***C*** = ***A**B**
- ***A*** er ***d*** x ***e***, og ***B*** er ***e*** x ***f***

$$C[i,j]=\sum_{k=0}^{e-1}A[i,k]*B[k,j]$$

- Køretiden er ***O***(***def***)

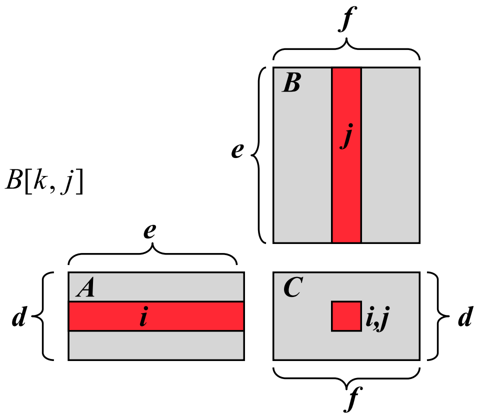

Matrix-kædeprodukter

Matrix-kædeprodukt:

Beregn A = $A_0*A_1*\ldots*A_{n\text{-}1}$

A_i er d_i x d_{i+1}

Problem: Hvor skal parenteserne placeres?

Eksempel:

B er 3 x 100

C er 100 x 5

D er 5 x 5

(B*C)*D bruger 1500 + 75 = 1575 multiplikationer

B*(C*D) bruger 1500 + 2500 = 4000 multiplikationer

Et større eksempel

A er en 13 x 5 matrix

B er en 5 x 89 matrix

C er en 89 x 3 matrix

D er en 3 x 34 matrix

((AB)C)D :

AB :	13*5*89 = 5785 multiplikationer
(AB)C :	13*89*3 = 3471 multiplikationer
((AB)C)D :	13*3*34 = 1326 multiplikationer
i alt	10582 multiplikationer

Nogle andre muligheder:

(AB)(CD) :	54201 multiplikationer	
A((BC)D) :	4055 multiplikationer	
A(B(CD)) :	26418 multiplikationer	
(A(BC))D :	**2856** multiplikationer	**(optimum)**

En opregnende metode

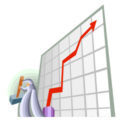

Matrix-kædeprodukt algoritme:

- Prøv alle mulig måder at sætte parenteser i $A_0*A_1*\ldots*A_{n\text{-}1}$
- Beregn antallet af operationer for hver mulighed
- Vælg den, der er bedst

Køretid: Antallet af muligheder er lig med antallet af binære træer med *n* knuder

Dette tal vokser **eksponentielt**! Det kaldes for det *catalanske tal* og er næsten 4^n $(\Omega(4^n / n^{3/2}))$

Dette er er en rædselsfuld algoritme!

En grådig metode

Ide 1: Vælg produkterne et ad gangen. Vælg altid det produkt, der (for)bruger flest multiplikationer

Modeksempel:
- A er 10 x 5
- B er 5 x 10
- C er 10 x 5
- D er 5 x 10
- Ide 1 giver (A*B)*(C*D), som bruger 500+1000+500 = 2000 multiplikationer
- Men A*((B*C)*D) bruger færre, nemlig 500+250+250 = 1000 multiplikationer

En anden grådig metode

Ide 2: Vælg produkterne et ad gangen. Vælg altid det produkt, der kræver færrest multiplikationer

Modeksempel:
- A is 101 x 11
- B is 11 x 9
- C is 9 x 100
- D is 100 x 99
- Ide 2 giver A*((B*C)*D), som bruger 109989+9900+108900=228789 multiplikationer
- Men (A*B)*(C*D) bruger færre, nemlig 9999+89991+89100=189090 multiplikationer

En rekursiv metode

Definer **delproblemer**:
- Find den **bedste** parentesplacering for A_i*A_{i+1}*…*A_j
- Lad $N_{i,j}$ betegne antallet af multiplikationer, der foretages for dette delproblem
- Det minimale antal multiplikationer for hele problemet er $N_{0,n-1}$

Optimalitet af delproblemer: Den optimale løsning kan defineres i termer af optimale delproblemer
- Der må nødvendigvis være en sidste multiplikation for den optimale løsning (rod i udtrykstræet)
- Antag at det sidste produkt sker ved indeks i: (A_0*…*A_i)*(A_{i+1}*…*A_{n-1})
- Da er den optimale løsning $N_{0,n-1}$ lig med summen af $N_{0,i}$ og $N_{i+1,n-1}$, plus antal multiplikationer for den sidste matrixmultiplikation

En karakteriserende ligning

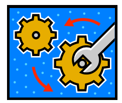

Det globale optimum må være defineret i termer af optimale delproblemer, der afhænger af, hvor den sidste multiplikation foretages

Prøv alle mulige placeringer for den sidste multiplikation:
- Der mindes om, at A_i er en d_i x d_{i+1} matrix
- En karakteriserende ligning for $N_{i,j}$ er:

$$N_{i,j} = \min_{i \le k < j} \{N_{i,k} + N_{k+1,j} + d_i d_{k+1} d_{j+1}\}$$

Bemærk, at delproblemerne ikke er uafhængige - **delproblemerne overlapper**

En dynamisk programmeringsalgoritme

Da delproblemerne overlapper, bruger vi ikke rekursion

I stedet for konstrueres en optimal løsning "bottom-up"

Værdierne $N_{i,i}$ er lette at bestemme, så dem starter vi med

Så beregnes værdier for delproblemer med længde 2, 3, ... o.s.v

Køretid: $O(n^3)$

Algorithm ***matrixChain***(***S***):
- **Input:** sequence ***S*** of ***n*** matrices to be multiplied
- **Output:** number of operations in an optimal paranethization of ***S***
- **for** $i \leftarrow 1$ **to** $n-1$ **do**
  - $N_{i,i} \leftarrow 0$
- **for** $b \leftarrow 1$ **to** $n-1$ **do**
  - **for** $i \leftarrow 0$ **to** $n-b-1$ **do**
    - $j \leftarrow i+b$
    - $N_{i,j} \leftarrow$ **+infinity**
    - **for** $k \leftarrow i$ **to** $j-1$ **do**
      - $N_{i,j} \leftarrow \min\{N_{i,j}, N_{i,k} + N_{k+1,j} + d_i\, d_{k+1}\, d_{j+1}\}$

Visualisering af algoritmen

$$N_{i,j} = \min_{i \le k < j}\{N_{i,k} + N_{k+1,j} + d_i d_{k+1} d_{j+1}\}$$

Arrayet N fyldes diagonalvis

$N_{i,j}$ får værdi fra tidligere indgange i den i'te række og j'te søjle

Beregning af hvert element i tabellen tager $O(n)$ tid

Køretid: $O(n^3)$

Den fundne parentesplacering kan gøres tilgængelig ved at huske k's værdi for hvert element i N

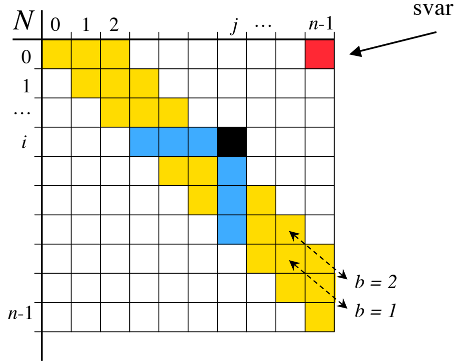

Den generelle teknik til dynamisk programmering

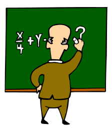

Anvendes på et problem, der først synes at kræve en masse tid (muligvis eksponentiel), forudsat at vi har

- **Simple delproblemer**: delproblemer kan defineres i termer af få variable, såsom i, j, k, l, m o.s.v.
- **Delproblem-optimalitet**: det globale optimum kan defineres i termer af optimale delproblemer
- **Delproblem-overlap**: delproblemerne er ikke uafhængige, men overlapper (og skal derfor konstrueres "bottom-up")

0-1-rygsækproblemet

Givet: En mængde ***S*** af ***n*** emner, hvor hvert emne har
- $\boldsymbol{b_i}$ - en positiv nytteværdi (benefit)
- $\boldsymbol{w_i}$ - en positiv vægt (weight)

Mål: Vælg emner med maksimal samlet nytteværdi, men med samlet vægt på højst ***W***

Hvis det **ikke** er muligt at tage vilkårlige brøkdele af emnerne, er der tale om **0-1-rygsækproblemet**

Lad ***T*** betegne mængden af de emner, vi vælger

- **Mål**: Maksimer $\sum_{i \in T} b_i$
- **Begrænsning**: $\sum_{i \in T} w_i \le W$

Eksempel

Givet: En mængde ***S*** af ***n*** emner, hvor hvert emne har

$\boldsymbol{b_i}$ - en positiv nytteværdi (benefit)

$\boldsymbol{w_i}$ - en positiv vægt (weight)

Mål: Vælg emner med maksimal samlet nytteværdi, men med samlet vægt på højst ***W***

Emner:

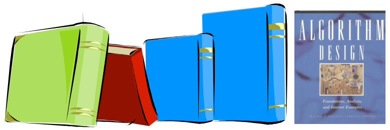

	1	2	3	4	5
Vægt:	8 cm	4 cm	4 cm	12 cm	4 cm
Nytteværdi:	20 kr	3 kr	6 kr	25 kr	80 kr

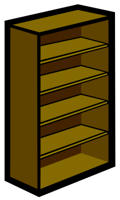

18 cm

"rygsæk"

Løsning:
- 5 (4 cm)
- 3 (4 cm)
- 1 (8 cm)

En algoritme (første forsøg)

- Lad S_k være mængden af de emner i S, der er nummereret fra 1 til k
- Definer $B[k]$ = værdi af bedste delmængde af S_k
- Der er **ikke** delproblem-optimalitet:

Betragt S={(3,2), (5,4), (8,5), (4,3), (10,9)} vægt-nytteværdi par

Bedste for S_4:

Bedste for S_5:

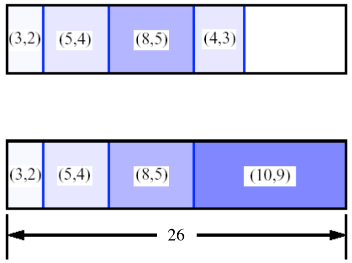

En algoritme (andet forsøg)

- Lad S_k være mængden af de emner i S, der er nummereret fra 1 til k
- Definer $B[k,w]$ = værdi af bedste delmængde af S_k med vægt w
- Der **er** delproblem-optimalitet

Den bedste delmængde af S_k med vægt w er enten
den bedste delmængde af S_{k-1} med vægt w, eller
den bedste delmængde af S_{k-1} med vægt w-w_k, plus emnet k:

$$B[k,w] = \begin{cases} B[k-1,w] & \text{hvis } w_k > w \\ \max\{B[k-1,w], B[k-1,w-w_k]+b_k\} & \text{ellers} \end{cases}$$

Algoritmen for 0-1-rygsækproblemet

$$B[k,w] = \begin{cases} B[k-1,w] & \text{hvis } w_k > w \\ \max\{B[k-1,w], B[k-1,w-w_k]+b_k\} & \text{ellers} \end{cases}$$

Da $B[k,w]$ er defineret i termer af $B[k$-1,*], kan vi bruge et endimensionalt array

Køretid: $O(nW)$

Er ikke en polynomiel algoritme, hvis W er stor

Der er tale om en såkaldt **pseudo-polynomiel** algoritme

Algorithm ***01Knapsack***(***S, W***):
  Input: set ***S*** of items w/ benefit $\boldsymbol{b_i}$ and weight $\boldsymbol{w_i}$; max. weight ***W***
  Output: benefit of best subset with weight at most ***W***
  for $w \leftarrow 0$ **to** W **do**
    $B[w] \leftarrow 0$
  for $k \leftarrow 1$ **to** n **do**
    for $w \leftarrow w_k$ **to** W **do**
      $B[w] = \max\{B[w], B[w-w_k]+b_k\}$

Fejl i lærebogen

Designteknikker

Del-og-hersk

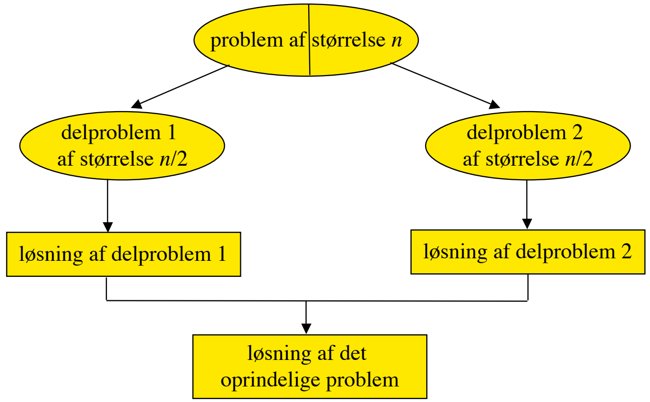

Formindsk-og-hersk

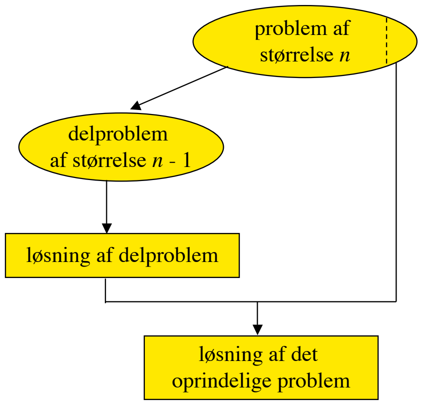

Transformer-og-hersk